

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 12, 43 – 45

Text: L 19, 41 – 48 *Když už byli blízko a ušel město, dal se nad ním do pláče a řekl: "Kdybys poznalo v tento den i ty, co vede k pokoji! Avšak je to skryto tvým očím. Přijdou na tebe dny, kdy tvoji nepřátelé postaví kolem tebe val, obklíčí a sevrou tě ze všech stran. Srovnají tě se zemí a s tebou i tvé děti; nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil." Když vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo tam prodávali, a řekl jim: "Je psáno: 'Můj dům bude domem modlitby', ale vy jste z něho udělali doupe lupičů." Každý den učil v chrámě; velekněží však a zákoníci i přední mužové z lidu usilovali o to, aby jej zahubili, ale nevěděli, jak by to měli udělat, poněvadž všechen lid mu visel na rtech.*

Minulou neděli jsme přemýšleli nad textem ze 6. kap. knihy Genesis, kde se píše o tom, jak se na světě rozmnožila lidská zločinnost, až bylo Hospodinu líto, že vůbec člověka učinil. Dnes máme před sebou novozákonní text, kde Božího Syna zaplavila lítost při pohledu na Jeruzalém. Plačící Ježíš je tu opět obrazem Boha lítostivého, kterého se trápí nad smutným osudem člověka. Mohlo by se zdát, že Ježíšovi přišlo líto chrámu a krásného historického města, ale Ježíšovi tu určitě nejde o kulturní památky. On pláče nad lidmi, nad obyvateli Jeruzaléma, že nepoznali čas, kdy se k nim Bůh sklonil.

Jistěže bychom se mohli při čtení dnešního biblického textu zabývat dobovými reáliemi, chrámovým obětním kultem, případně nějakými archeologickými poznatky. Ale uděláme lépe, když tak jako Ježíš ani my nebudeme mít před očima a na mysli jen kamenné stavby, nýbrž nás, lidi. Tedy sebe samotné.

V Novém zákoně jsou na více místech křesťané přirovnáváni ke stavbě. Ap. Petr píše: „I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům.“ V listu Efezským čteme: „Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. V něm je celá stavba pevně spojena a roste v chrám, posvěcený v Pánu; v něm jste i vy společně budováni v duchovní příbytek Boží.“ A ap. Pavel dokonce říká, že chrámem Ducha svatého není nic jiného, než právě naše zcela neduchovní tělo. A tak zkusme ten dnešní text číst tak, jako by se v něm nepsalo o kamenných stavbách, ale o nás samých.

„Když už byli blízko a ušel město, dal se nad ním do pláče a řekl: „Kdybys poznalo v tento den i ty, co vede k pokoji! Avšak je to skryto tvým očím.“ Obraz Ježíše, plačícího nad lidmi, je obrazem veliké Boží lásky. Ježíš se nad námi trápí tak, až jej přepadá pláč. Je mu líto, že nedokážeme poznat, co vede k pokoji. Rozdmýcháváme mezi sebou vášně, rozdělujeme společnost, probouzíme nenávist. Jakub píše ve své epištole: „Ubíjíte a nevrážíte, ale ničeho nemůžete dosáhnout. Sváříte se a bojujete.“ To není dobový pohled do tehdejší společnosti, to je naše aktuální současnost. A není to ani postesť nad světskou společností, nýbrž nad křesťanstvem. Kéž bychom my, jako křesťané poznali, co opravdu vede k pokoji. Určitě k pokoji nevede zášť, podezřívavost či negativní vymezování se vůči druhým. Takové věci jsou důvodem, že se církev i jednotliví křesťané dostávají pod tlak veřejnosti. V textu je to opět vyjádřeno obrazem: „Přijdou na tebe dny, kdy tvoji nepřátelé postaví kolem tebe val, obklíčí a sevrou tě ze všech stran. Srovnají tě se zemí a s tebou i tvé děti; nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil.“ Cítíme-li úzkost a sevření při pohledu na církev, nesmíme se tomu divit. Církev zaspala dobu. Svět ji válkuje, protože jsme nedovedli rozpoznat, jak k nám Bůh v současnosti přichází a mluví. Tím pádem naše děti odpadají od víry, protože církev není přesvědčivá, autentická, aktuální. A mnohým spolu s Ježíšem je z toho do pláče.

Dnešní perikopa ovšem Ježíšovým pláčem nekončí. Nekončí vůbec rezignovaně či apaticky. Je tomu přesně naopak. Ježíš poté, co v něm pohled na Jeruzalém vzbudil lítost, jde a začne razantně převracet chrám vzhůru nohama. „Když vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo tam prodávali, a řekl jim: "Je psáno: 'Můj dům bude domem modlitby', ale vy jste z něho udělali doupe lupičů." Tento Ježíšův happening vyjadřuje potřebu očistění, katarze, obrácení a pokání, a to nejen v rámci celého náboženského kultu, ale především na rovině osobní. Ježíš nebyl revolucionář, který by měl v úmyslu změnit politické, kulturní či společenské pořádky na zemi. Není to politický Mesiáš. On je zaměřen na každého jednotlivého člověka a na jeho vztah k Bohu. Přidržíme-li se biblického obrazu, podle něhož je naše tělo chrámem Ducha svatého, je Ježíš tím, kdo z nás lidí vyhání vše nesvaté, nečisté a vše, co brání tomu nejdůležitějšímu – komunikaci s Bohem. Když Ježíš cituje proroka Izaiáše, zdůrazňuje, že nestačí očistit chrám od všeho, co do něj nepatří, ale především je třeba mu vrátit jeho pravý účel a smysl. „Je psáno: 'Můj dům bude domem modlitby'.“ Vyhnaní prodáváčů z chrámu je vlastně jedním z Ježíšových činů exorcismu. Je to od Ježíše stejný počín jako vyhnaní zlých duchů z nitra člověka. Ale Ježíš sám říká, že to je jen polovina úspěchu: „Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočnutí, ale nenalézá. Tu řekne: 'Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.' Přijde a nalezne jej prázdný, vyčištěný a uklizený. Tu jde a přivede s sebou sedm jiných duchů, horších, než je sám, a vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší, než začátky. Tak bude i s tímto zlým pokolením.”

Všimněte si: Ježíš není moralista, který by stále jen něco kritizoval a něco vymítal. Jemu záleží na naplnění života pravým obsahem. Nenaplníš-li, člověče, svůj život neustálou modlitbou, soužitím a komunikací s Bohem, nepomůže ti žádné odříkání, vytěšňování světských žádostí a vyhýbání se všelijakým věcem nečistým. Jen se ti nastěhují do života s ještě větší mocí a silou a zcela tě ovládnou.

Jestliže jsem na začátku předeslal, že Ježíš nepláče nad kamennými stavbami, ale nad námi samými, pak i otázky, které nám dnešní text předkládá, si přisvojme zcela osobně: Čemu se podobá můj život? Je domem modlitby nebo doupeťem lupičů? A co všechno nás v životě okrádá o vztah a komunikaci s Bohem? Nepotřebujeme i my ve svém domě nechat Ježíše zpřevracet stoly? A jak to máme s modlitbou? Je náš život chrámem Ducha svatého, kde se odehrává neustálý vnitřní rozhovor s naším nebeským Otcem?

O Ježíši následně čteme, že každý den učil v chrámě. Nechejme se i my denně Ježíšem vyučovat, jak žít, jak žít s Bohem, jak s ním být ve spojení, jak být chrámem Ducha svatého a co dělat, aby se náš život proměnil v modlitbu, tedy v neustálé bytí před Boží tváří a zodpovídání se všemohoucímu Bohu.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, chceme se učit od tebe, jak mít nenarušený vztah se svým nebeským Otcem. Dej, ať svůj život žijeme vždy plně před Bohem a nic nás neokrádá o vědomí jeho neustálé přítomnosti. Vždyť věříme, že náš Bůh je skrze tebe a tvého Ducha stále s námi. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, prosíme, provázej nás ve dnech, které jsou před námi. Prosíme za náš sbor, abychom se vzájemně podpírali a povzbuzovali ve víře. Prosíme za tvou církev, aby jí nešlo jen o udržení stávajícího provozu, ale o to, aby byla oázou tvého pokoje, tvého slova a tvé lásky. Dej, aby lidé uprostřed společenství církve nacházeli tebe samého. Prosíme za tento svět, dej, ať se setká s evangeliem skrze nás, tvé svědky. Modlíme se za své nemocné, za ty, kdo se cítí opuštěni, kdo duchovně hladoví. Prosíme za lidi v ústavech, nemocnicích, domovech pro seniory a dalších zařízeních. Modlíme se za služebníky slova a svátostí, abys je povzbudil v jejich službě a naplnil mocí Ducha svatého, aby dovedli promlouvat pravé slovo v pravý čas. Amen.*